

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) แบบตัดขวาง (cross sectional design) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ของพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ต่อการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย ในช่วงเวลา 6 เดือน

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ให้การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยเอดส์อย่างน้อย 1 ปี ซึ่งปฏิบัติงานหอผู้ป่วยแผนกอายุรกรรมของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 7 โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ และโรงพยาบาลสงขลานครินทร์
2. กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 7 โรงพยาบาล

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (power analysis) กำหนดค่าเท่ากับ 0.8 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = 0.05$) และเลือกใช้ขนาดอิทธิพล (effect size) เท่ากับ 0.5 เพราะจากงานวิจัยที่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพยาบาลและผู้ป่วย และมีผลงานวิจัยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่มีมาก่อน จำนวน 2 เรื่อง ซึ่งมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.44 และ 0.58 (ขมุดรา, สุพรรณิ, และวารภรณ์, 2540; ประไพ, กัญญารัตน์, และหทัยรัตน์, 2543) ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ต้องไม่น้อยกว่า 63 ราย ต่อกกลุ่ม (Polit & Hungler, 1999) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้จาก โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย 2 แห่ง แบ่งเป็น กลุ่มพยาบาล จำนวน 68 ราย กลุ่มผู้ป่วยเอดส์จำนวน 69 ราย

ขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้สัดส่วนที่เท่ากัน (proportional stratified random sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มตัวแทนโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมา 2 โรงพยาบาล จากโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้โรงพยาบาลกลุ่มตัวอย่างคือ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

2. แบ่งสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ ของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยทั้ง 2 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างพยาบาลทั้งหมด 68 รายแบ่งเป็นพยาบาลจากโรงพยาบาลสงขลานครินทร์จำนวน 34 ราย และจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 34 ราย ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยเอดส์ ได้จำนวน 69 ราย แบ่งเป็นผู้ป่วยเอดส์จากโรงพยาบาลสงขลานครินทร์จำนวน 35 ราย และจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 34 ราย

3. เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์แล้วนำมาสุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยเอดส์ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (systematic sampling) จากรายชื่อพยาบาลวิชาชีพแผนกอายุรกรรม ที่จัดเรียงอย่างมีระบบจากฝ่ายบริการพยาบาลของแต่ละโรงพยาบาล โดยยึดช่วงห่างของลำดับที่ของประชากรที่เท่ากันเป็นเกณฑ์ในการเลือก

ช่วงห่างของลำดับ คำนวณได้จากสูตร ดังต่อไปนี้ (เพชรน้อย, 2536)

$$I = \frac{N}{n} \quad \text{เมื่อ} \quad I = \text{ช่วงของการสุ่ม (เท่ากับ 2)}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด (N = 175)}$$

$$n = \text{ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการ (n = 63)}$$

กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยเอดส์ ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. ทราบผลการตรวจเลือดและได้รับการให้คำปรึกษา (counseling)
2. เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลไม่น้อยกว่า 3 วัน
3. มีสติสัมปชัญญะ สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยยึดกรอบคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย จำนวน 2 ชุด คือ แบบสอบถามการรับรู้การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิของพยาบาล และแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามการรับรู้ของพยาบาล ซึ่งแต่ละชุดมีรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามการรับรู้การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตาม
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วย ของพยาบาล ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ส่วนข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถาน
ภาพสมรส แผนการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ได้รับการอบรม/ประชุมเรื่อง
สิทธิผู้ป่วย ประสบการณ์ได้รับการอบรม/ประชุมเรื่องสิทธิผู้ป่วยเอดส์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย
เอดส์ตามการรับรู้ของพยาบาล ซึ่งอ้างตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย 10 ข้อ โดยดัดแปลงจากจากสิทธิ
ของผู้ป่วยและข้อควรตระหนักตามคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย (กองการพยาบาล, 2541) และแบบ
สอบถามความพึงพอใจของผู้ให้บริการต่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ตามคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย
(วาสนา, 2545) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นข้อคำถามการปฏิบัติการ
พยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยจำนวน 55 ข้อ โดยแบ่งข้อย่อยตามคำประกาศสิทธิของผู้ป่วยดังนี้

คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 1	จำนวน	8	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 2	จำนวน	8	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 3	จำนวน	9	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 4	จำนวน	4	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 5	จำนวน	4	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 6	จำนวน	5	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 7	จำนวน	7	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 8	จำนวน	5	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 9	จำนวน	2	ข้อ
คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยข้อที่ 10	จำนวน	3	ข้อ

และให้คะแนนระดับของการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์เป็นมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ

- คะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย
- คะแนนเท่ากับ 2 หมายถึง ปฏิบัติตามข้อความนั้นน้อยครั้ง
- คะแนนเท่ากับ 3 หมายถึง ปฏิบัติตามข้อความนั้นบางครั้ง
- คะแนนเท่ากับ 4 หมายถึง ปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยครั้ง
- คะแนนเท่ากับ 5 หมายถึง ปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกครั้ง

กรณีไม่พบเหตุการณ์ นั้นหมายถึงว่า พยาบาลรับรู้ว่าได้ปฏิบัติการพยาบาล เพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ เนื่องจากไม่เคยพบหรืออยู่ในเหตุการณ์เหล่านั้น และไม่ได้นำมาคิดคะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตาม การรับรู้ของพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์โดยยึดหลักอิงเกณฑ์ (วิเชียร, 2538) ในการให้คะแนน แต่ละระดับเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนอยู่ในช่วง 1.00 – 2.32 คะแนน หมายถึง พยาบาลรับรู้การปฏิบัติการพยาบาล เพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์อยู่ใน ระดับต่ำ

คะแนนอยู่ในช่วง 2.33 – 3.66 คะแนน หมายถึง พยาบาลรับรู้การปฏิบัติการพยาบาล เพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนอยู่ในช่วง 3.67 - 5.00 คะแนน หมายถึง พยาบาลรับรู้การปฏิบัติการพยาบาล เพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์อยู่ใน ระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์ สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วยแต่ละข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จากผลการสัมภาษณ์ อย่างไม่เป็นทางการของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 10 ท่าน (ซึ่งไม่ รวมอยู่ในกลุ่มตัวอย่าง) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็นด้านผู้ป่วย 3 ข้อ ด้านระบบบริหาร 9 ข้อ ด้านพยาบาล 18 ข้อ และมีระดับการวัด ดังนี้

ระดับของปัญหาและอุปสรรค

คะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง ไม่มีปัญหาและอุปสรรคตามข้อความนั้น

คะแนนเท่ากับ 2 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคตามข้อความนั้นน้อยครั้งมาก

คะแนนเท่ากับ 3 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคตามข้อความนั้นบางครั้ง

คะแนนเท่ากับ 4 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคตามข้อความนั้นบ่อยครั้ง

คะแนนเท่ากับ 5 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคตามข้อความนั้นทุกครั้ง

นอกจากนี้มีคำถามปลายเปิดเพิ่มเติมอีก 1 ข้อ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเขียนตอบ เกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามคำประกาศสิทธิของ ผู้ป่วยเพิ่มเติม

เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบ่งระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามการรับรู้ของพยาบาลดังนี้

- คะแนนอยู่ในช่วง 1.00 – 2.32 คะแนน หมายถึง พยาบาลรับรู้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์อยู่ในระดับต่ำ
- คะแนนอยู่ในช่วง 2.33 – 3.66 คะแนน หมายถึง พยาบาลรับรู้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนอยู่ในช่วง 3.67 - 5.00 คะแนน หมายถึง พยาบาลรับรู้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์อยู่ในระดับสูง

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ของผู้ป่วยเอดส์เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ของพยาบาล ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาของการเจ็บป่วย ครั้งที่ของเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประสบการณ์ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามการรับรู้ของผู้ป่วยเอดส์โดยยึดกรอบคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย 10 ข้อ โดยดัดแปลงจากจากสิทธิของผู้ป่วยและข้อควรตระหนักตามคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย (กองการพยาบาล, 2541) และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ตามคำประกาศสิทธิของผู้ป่วย (วาสนา, 2545) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สร้างเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลจำนวน 55 ข้อ แบ่งข้อย่อยคำประกาศสิทธิของผู้ป่วยในจำนวนเช่นเดียวกับชุดของพยาบาล และให้คะแนนระดับของการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เช่นเดียวกับชุดที่ 1 ส่วนที่ 2

เกณฑ์การแปลผลคะแนนระดับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามการรับรู้ของผู้ป่วยเอดส์ ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับเป็น 3 ระดับเช่นเดียวกับเกณฑ์การแปลผลของแบบสอบถามของพยาบาล ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น

5. เตรียมผู้ช่วยวิจัย โดยสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ซึ่งแรงงานวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับ และอธิบายทำความเข้าใจแบบสอบถาม ร่วมกับ ผู้ช่วยวิจัย รวมทั้งการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างพยาบาล โดยขอความอนุเคราะห์จากฝ่ายบริการ พยาบาลของโรงพยาบาลกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกให้แก่พยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

7. นำแบบสอบถามกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ให้กับผู้ป่วยเอดส์ โดยโรงพยาบาลที่มีผู้ช่วยวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กับผู้ช่วยวิจัย ส่วน โรงพยาบาลที่ไม่มีผู้ช่วยวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ด้วยตัวเอง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลในผู้ป่วยเอดส์ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะขอความร่วมมือจากพยาบาลวิชาชีพ ประจำการหอผู้ป่วยให้สอบถามความสมัครใจ โดยใช้ใบเชิญชวนเข้าร่วมวิจัยก่อน เมื่อผู้ป่วยยินดี เข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัย/ผู้ช่วยวิจัยเข้าไปทำการเก็บข้อมูล และรวบรวมข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความ ครบถ้วน ผู้ช่วยวิจัยจัดส่งคืนแบบสอบถามให้กับผู้วิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมด้านวิจัยของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาการวิจัยของ โรงพยาบาลแต่ละแห่ง

2. พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม โดย

กลุ่มพยาบาล พิทักษ์สิทธิโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยของพยาบาล โดยไม่มีการบังคับใดๆ พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบว่าหากเข้าร่วมวิจัยแล้ว สามารถออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยที่ไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้นั้นจะเก็บไว้เป็นความลับ รายละเอียดเหล่านี้ ผู้วิจัยชี้แจงด้วยใบเชิญชวนเข้าร่วมวิจัย

กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ พิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ในด้านการปกปิดความลับ โดยสอบถาม ความสมัครใจเบื้องต้นของผู้ป่วย ซึ่งให้พยาบาลประจำหอผู้ป่วยเป็นผู้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการ วิจัย วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และสอบถาม ความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยของผู้ป่วย โดยไม่มีการบังคับใดๆ และ หากเข้าร่วมวิจัยแล้ว สามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยที่ไม่มีผลกระทบใดๆต่อการรักษาแก่ผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้

การตรวจสอบเครื่องมือ

สำหรับแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ตรวจสอบโดย

1. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อเรื่องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคเอดส์ จำนวน 1 ท่าน แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องสิทธิผู้ป่วย จำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญการพยาบาลผู้ป่วยโรคเอดส์ จำนวน 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญทางด้านสิทธิผู้ป่วยเอดส์ จำนวน 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการดูแลผู้ป่วยเอดส์ จำนวน 1 ท่าน

2. หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 30 ราย และนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยใช้วิธีของ ครอนบาค แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามผู้ป่วยเอดส์ เท่ากับ 0.83 ส่วนแบบสอบถามพยาบาล เท่ากับ 0.93 และสำหรับส่วนปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ เท่ากับ 0.97

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจำนวน 6 ท่าน โดยผู้ช่วยวิจัยเป็นพยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานมาเป็นเวลามากกว่า 1 ปี และได้รับการชี้แจงงานวิจัย แบบสอบถามวิธีการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งทดลองเก็บข้อมูล โดยแบบสอบถาม จนมีความสามารถใช้แบบสอบถามได้ดี อีกทั้งให้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้มา รวบรวมข้อมูลส่งคืนให้กับผู้วิจัย

วิธีการดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูล

1. เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการพิจารณาแล้วให้ เลขาคณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมในการวิจัย
2. ทำหนังสือผ่านคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง เพื่อขอรับการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมของโรงพยาบาลแต่ละแห่ง ในการขออนุมัติทำวิจัย ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ผ่านการพิจารณาและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมของโรงพยาบาลแต่ละแห่งเป็นที่เรียบร้อย
3. เมื่อโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอรายชื่อพยาบาลจากฝ่ายบริการพยาบาล ของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนั้นๆ เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างของพยาบาล
4. ขอความอนุเคราะห์จากฝ่ายการพยาบาล ในการเลือกหาผู้ช่วยวิจัยจำนวน 6 ท่าน ด้วยความสมัครใจในการเก็บข้อมูลในผู้ป่วยเอดส์ ที่ได้เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมาราชนครเชียงใหม่

5. เตรียมผู้ช่วยวิจัย โดยสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ซึ่งแรงงานวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับ และอธิบายทำความเข้าใจแบบสอบถาม ร่วมกับ ผู้ช่วยวิจัย รวมทั้งการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างพยาบาล โดยขอความอนุเคราะห์จากฝ่ายบริการ พยาบาลของ โรงพยาบาลกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกให้แก่พยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

7. นำแบบสอบถามกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ให้กับผู้ป่วยเอดส์ โดยโรงพยาบาลที่มีผู้ช่วยวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กับผู้ช่วยวิจัย ส่วน โรงพยาบาลที่ไม่มีผู้ช่วยวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ด้วยตัวเอง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลในผู้ป่วยเอดส์ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะขอความร่วมมือจากพยาบาลวิชาชีพ ประจําการหอผู้ป่วยให้สอบถามความสมัครใจ โดยใช้ใบเชิญชวนเข้าร่วมวิจัยก่อน เมื่อผู้ป่วยยินดี เข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัย/ผู้ช่วยวิจัยเข้าไปทำการเก็บข้อมูล และรวบรวมข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความ ครบถ้วน ผู้ช่วยวิจัยจัดส่งคืนแบบสอบถามให้กับผู้วิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมด้านวิจัยของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาการวิจัยของ โรงพยาบาลแต่ละแห่ง

2. พิตักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดย

กลุ่มพยาบาล พิตักษ์สิทธิ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยของพยาบาล โดยไม่มี การบังคับใดๆ พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบว่าหากเข้าร่วมวิจัยแล้ว สามารถออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยที่ไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้นั้นจะเก็บไว้เป็นความลับ รายละเอียดเหล่านี้ ผู้วิจัยชี้แจงด้วยใบเชิญชวนเข้าร่วมวิจัย

กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ พิตักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ในด้านการปกปิดความลับ โดยสอบถาม ความสมัครใจเบื้องต้นของผู้ป่วย ซึ่งให้พยาบาลประจําหอผู้ป่วยเป็นผู้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการ วิจัย วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และสอบถาม ความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยของผู้ป่วย โดยไม่มีการบังคับใดๆ และ หากเข้าร่วมวิจัยแล้ว สามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยที่ไม่มีผลกระทบใดๆต่อการรักษาแก่ผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้

ข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลให้ไว้จะเก็บไว้เป็นความลับ โดยไม่มีการระบุชื่อผู้ตอบแบบสอบถามลงในแบบสอบถาม แต่ใช้รหัสตัวเลขแทน และนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม รายละเอียดนี้ผู้วิจัยชี้แจงด้วยแบบชี้แจงงานวิจัย

3. หลังจากชี้แจงข้อมูลของงานวิจัย และการพิทักษ์สิทธิแล้ว ผู้ป่วยเอดส์ต้องมีความสมัครใจให้เก็บข้อมูลด้วยความเข้าใจ และยินดีให้เก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปทั้งกลุ่มพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ด้านการรับรู้การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิต่อผู้ป่วยเอดส์ของพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รายข้อและโดยรวม จากนั้นนำค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและโดยรวม มาจัดระดับของการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ทั้งกลุ่มพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. ด้านการรับรู้ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิต่อผู้ป่วยเอดส์ของพยาบาล วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งรายข้อและโดยรวม
4. สำหรับข้อมูลการรับรู้ปัญหาและอุปสรรคเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการเขียนเพิ่มเติมในคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์หาประเด็นหลัก
5. เปรียบเทียบการรับรู้การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยเอดส์ตามคำประกาศสิทธิของผู้ป่วยระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยเอดส์ ทั้งรายข้อและโดยรวม ด้วยค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าที (independent t-test)